

REACTIE OP CONSULTATIE AUDIT QUALITY INDICATORS

NBA Young Profs

16 september 2021

Young Profs

NBA

Beste Kwartiermakers Toekomst Accountancysector,

Wij zijn positief gestemd dat het conceptvoorstel van de AQI's gereed is en een ieder wordt gevraagd om suggesties voor verbeteringen uiteen te zetten. Wij vinden het een goede basis dat er zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met de data die beschikbaar is bij de AFM. Dit voorkomt onnodig nieuwe administratieve werkzaamheden voor de accountantsorganisaties. Indien accountantsorganisaties op dit moment nog niet de vereiste inputdata voor de AQI's leveren bij de AFM, is er tot 1 januari 2023 nog voldoende tijd om deze wijzigingen te realiseren.

Wij constateren een uitdaging in de kwaliteit en met name de betrouwbaarheid van de inputdata. Het consultatiedocument geeft geen inzicht in het waarborgen van de betrouwbaarheid van de inputdata. Hoe wordt de foutgevoeligheid gemonitord? Is voor het vaststellen van de betrouwbaarheid het verkrijgen van assurance bij de jaarlijks te verstrekken inputdata overwogen? En in het vervolg daarop, is dit ook voor de accountantsorganisaties met wta-vergunning van kleinere omvang haalbaar?

De inputdata voor de AQI's betreffen gegevens die toezien op de wettelijke controles. Een groot aantal kantoren voeren zowel wettelijke controles als vrijwillige controles uit. Het lijkt ons erg uitdagend om per kantoor enkel de data te verkrijgen die gebaseerd is op wettelijke controles. Hoe wordt gewaarborgd dat er geen datavermenging plaatsvindt? In hoofdstuk 2.1 wordt genoemd dat per AQI aangegeven dient te worden wat de reikwijdte is van de data. Het is ons niet duidelijk wat hier precies mee wordt bedoeld en hoe dit waarborgt dat de data een representatief beeld geeft over de wettelijke controles. Graag zien wij hier een verduidelijking van.

De AQI's bieden transparantie aan de gebruiker van de jaarrekening. Wij verwachten dat het dashboard publiek beschikbaar zal worden gesteld en voor een ieder toegankelijk is. Wij zien dit niet expliciet worden genoemd, graag zien wij een nadere duiding inzake de toegankelijkheid van het dashboard.

Het aggregatieniveau is in eerste instantie op het niveau van de accountantsorganisatie en vervolgens op sectorniveau (uitgezonderd voor AQI 1). Dit betekent dat er geen inzicht is op individueel klantniveau. Wij stellen voor om de optie te geven om door te kunnen klikken op individueel niveau om meer inzicht te geven. Voor de toezichthouder zou het aggregatieniveau op sectorniveau een goede basis zijn, maar de toegevoegde waarde voor de gebruiker van de jaarrekening kan veel groter zijn door de AQI's op individueel opdrachtniveau zichtbaar te maken. Dit voorkomt dat er voor hen een nietszeggend gemiddelde ontstaat, dat niet leidt tot het beoogde doel.

Naast bovenstaande generieke aanbevelingen en vragen willen wij graag nog stil staan bij een vijftal AQI's.

AQI 1 ziet toe op de betrokkenheid van de externe accountant. De AQI komt tot stand door het aantal uren die de externe accountant heeft besteed aan de algehele kwaliteit van de wettelijke controle gedeeld door het totaal aantal uren die zijn besteed aan de wettelijke controle. Hierbij worden de uren die zijn besteed aan andere diensten buiten beschouwing gelaten. Wij begrijpen dit uitgangspunt, echter zien wij hierin een uitdaging om te waarborgen dat de uren daadwerkelijk enkel toezien op controlewerkzaamheden en aansturing. Uren die toezien op onderhoud van de klantrelatie zullen tevens op dezelfde klantcode worden geschreven waardoor er eenvoudig vertroebeling plaatsvindt. Zoals genoemd kunnen wij ons vinden in het uitgangspunt van de AQI, echter lijkt het ons in de praktijk niet haalbaar om deze 'zuivere' data te realiseren.

AQI 2 ziet toe op fouten in de jaarrekening. Wij vinden dit een sterke indicator die goed inzicht geeft in de kwaliteit. Wij bevelen aan om naast het aantal tekortkomingen ook het totaal aantal gecontroleerde dossiers te weergeven. Dit geeft meer inzicht en draagt daarnaast bij aan de vergelijkbaarheid.

AQI3 ziet toe op fraude en continuïteit. Wij vinden het interessant om inzicht te verkrijgen hoe vaak een accountantsorganisatie een vermoeden van materiele fraude heeft of er twijfel over de continuïteit tot uitdrukking komt in de controleverklaring. Het is ons echter niet duidelijk hoe het aantal keer dat er fraude is vermoed of twijfel over continuïteit wordt benoemd de kwaliteit van de controle weerspiegelt? Wij verwachten bijvoorbeeld niet als er meer fraude is vermoed, de kwaliteit van de controle beter is. Wij zien graag nadere duiding hoe deze AQI geïnterpreteerd moet worden en hoe de geschetste relatie een indicator betreft voor de kwaliteit van de controle.

AQI5 betreft het kwaliteitsbeheersingssysteem. Wij vinden dit een goede indicator, echter geeft de indicator op dit moment nog onvoldoende inzicht. Wij zien hierbij graag de toevoeging hoeveel dossier er in totaal intern en extern zijn gecontroleerd. Op deze manier is er sprake van een verhoudingscijfer, het is duidelijk hoeveel interne en externe controles bij een accountantsorganisaties – op sectorniveau – hebben plaatsgevonden en daarnaast bij hoeveel van de gecontroleerde dossiers sprake is van een tekortkoming.

Een AQI inzake werkdruk zien wij helaas niet terug in het consultatiedocument, daar dit wel een onderwerp is dat veelvuldig wordt besproken en aandacht krijgt. Zoals uit onze onderzoeken in 2017 en 2019 is gebleken ervaren young profs dat werkdruk effect heeft op de kwaliteit van het werk. We zien ook dat accountantsorganisaties hier steeds meer aandacht aan besteden. Werkdruk en planningsproblemen worden nu alleen benoemd in AQI 7 het verloop van het controleteam. Wij begrijpen dat het lastig is om deze factor te duiden, maar het lijkt nu alsof er aan een belangrijk punt voorbij wordt gegaan. Wij hopen dan ook dat werkdruk explicieter tot uitdrukking komt in een separate AQI. Enkele suggesties halen wij uit de transparantieverslagen waar bijvoorbeeld over overuren wordt gesproken, inzicht wordt gegeven in het aantal werknemers dat overspannen is geraakt of te maken krijgt met een burn-out.

Tot slot vragen wij nog aandacht voor het proces van de totstandkoming van deze AQI's. In paragraaf 1.1 worden diverse stakeholders benoemd die als beoogde gebruikers van het dashboard met de AQI's worden gekwalificeerd. Wij zouden graag inzicht willen verkrijgen in hoeverre deze stakeholders bijgedragen hebben aan de opzet van de AQI's.

Wij wensen u veel wijsheid toe om te komen tot de definitieve AQI's. Mocht u er behoefte aan hebben, dan lichten wij onze reactie graag mondeling toe.

U kunt contact met ons opnemen via de secretaris van onze commissie, Hugo van Campen (h.vancampen@nba.nl).

Met vriendelijke groeten,

Namens de commissie NBA Young Profs,

Adrian Egas

Voorzitter NBA Young Profs